

RADA PEDAGOGICZNA

Obowiązki, kompetencje i odpowiedzialność

Małgorzata Dutka-Mucha, Krzysztof Gawroński

RADA PEDAGOGICZNA

Obowiązki, kompetencje i odpowiedzialność

Małgorzata Dutka-Mucha, Krzysztof Gawroński

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 października 2019 r.

Wydawca serii
Elżbieta Piotrowska-Albin

Recenzent
Dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Paulina Staniszevska-Chudzik

Opracowanie redakcyjne
Anna Krzesz

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie
Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-236-2

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Wprowadzenie	9
Rozdział 1	
Ogólne zasady funkcjonowania rady pedagogicznej	11
Rozdział 2	
Kompetencje i uprawnienia	20
Rozdział 3	
Uchwały rady pedagogicznej	65
Rozdział 4	
Regulamin działalności rady pedagogicznej	85
Rozdział 5	
Przewodniczący rady pedagogicznej	101
Rozdział 6	
Przygotowanie i prowadzenie zebrań	106
Rozdział 7	
Protokół zebrania rady pedagogicznej	119
Rozdział 8	
Zespoły rady pedagogicznej	127

Rozdział 9**Rozwiązywanie konfliktów w radzie pedagogicznej 137****Rozdział 10****Aby nie popełnić błędu... 141****Załącznik nr 1. Przykładowe zestawienie orzeczeń w sprawie
działalności rady pedagogicznej 151****Komentarz autorski do spraw z pkt 4 i 5 zestawienia
w załączniku nr 1 162****Słowniczek terminów 167****Bibliografia 171****Akty prawne 173****Orzecznictwo 175**

WYKAZ SKRÓTÓW

- Karta Nauczyciela** – ustawa z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.)
- k.p.a.** – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- pr. oświat.** – ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.)
- r.k.o.n.o.p. z 2016 r.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.09.2016 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. poz. 1453 ze zm.)
- r.k.o.n.o.p. z 2017 r.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23.08.2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. poz. 1655)
- r.r.p.n.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 7.02.2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 204 ze zm.)
- r.r.p.n.p.s.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 3.04.2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. poz. 639)
- r.s.o.p.s.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28.02.2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. poz. 502)

-
- r.s.w.s.o.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 10.06.2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 843 ze zm.)
- u.f.z.o.** – ustawa z 27.10.2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. poz. 2203 ze zm.)
- u.s.o.** – ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.)

WPROWADZENIE

*Kto chce rządzić ludźmi,
nie powinien ich gnać przed sobą,
lecz sprawić, by podążali za nim*
Monteskiusz

Rada pedagogiczna jest jednym z najważniejszych ustawowych organów szkoły, przedszkola czy placówki, w którym dyrektor jako przewodniczący, lider zespołu odgrywa znaczącą rolę. Najistotniejszym zadaniem w organizowaniu pracy rady pedagogicznej jest takie jej zaplanowanie i pokierowanie nią, by wspólne działania jak najlepiej służyły indywidualnej pracy nauczycieli. Rolą dyrektora jest zatem dbałość o sprawną organizację pracy, przestrzeganie ustalonych procedur i reguł postępowania. Podstawą pracy z radą pedagogiczną są zebrania, podczas których dyskutuje się nad najważniejszymi problemami szkoły, uczniów, nauczycieli, wymienia poglądy w istotnych sprawach, podejmuje decyzje, przekazuje informacje i dzieli się doświadczeniem.

Niniejsza publikacja stanowi praktyczny przewodnik, w którym zostały omówione ogólne zasady funkcjonowania rady pedagogicznej wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Przypomnienie podstaw prawnych funkcjonowania tak istotnego organu, który jest przede wszystkim odpowiedzialny za spełnianie przez szkołę (placówkę) jej podstawowych funkcji dotyczących kształcenia, wychowania, opieki oraz kompetencji i obowiązków, jest niezwykle ważne w kontekście zmian zachodzących w przepisach prawa oświatowego.

Książka szczegółowo analizuje i opisuje zadania dyrektora szkoły jako przewodniczącego rady pedagogicznej, który jest organizatorem i koordynatorem podejmowanych przez nią działań. Zawarte w niej wzory dokumentów przygotowywanych przez radę pedagogiczną świadczą o praktycznym charakterze książki. Autorzy zamieścili porady dla dyrektora dotyczące sprawnego prowadzenia zebrań oraz pomysły na efektywną współpracę z zespołami rady pedagogicznej.

Książka powstała przede wszystkim z myślą o dyrektorach i nauczycielach, na których spoczywają znaczące zadania i obowiązki i którzy wspólnie ponoszą odpowiedzialność za sprawny i efektywny przebieg zebrania. Żywimy przekonanie, że publikacja pozwoli Czytelnikom usystematyzować wiedzę z zakresu organizacji pracy rady pedagogicznej, wskaże zgodny z prawem sposób postępowania według przyjętych norm prawnych i będzie inspiracją do poszukiwania skutecznych i efektywnych sposobów współpracy dyrektora z członkami rady.

Rozdział 1

OGÓLNE ZASADY FUNKCJONOWANIA RADY PEDAGOGICZNEJ

Pojęcie „rada” towarzyszy nam na co dzień praktycznie we wszystkich obszarach życia. Znaczenie tego słowa związane jest z udzielaniem porad, doradzaniem. W *Słowniku języka polskiego* znajdują się określenia dotyczące rady: praktyczna, życzliwa, mądra, dobra, przyjacielska. Definiuje on również radę jako „zgromadzenie obradujące, zespół ludzi wybranych przez jakąś grupę lub powołanych przez władzę do podejmowania decyzji lub wydawania opinii w pewnych sprawach”¹. Ze względu na kompetencje i zadania może to być organ opiniodawczo-doradczy lub decydujący w sprawach unormowanych przepisami prawa.

Prawne aspekty funkcjonowania rad jako organów opisane są w odpowiednich aktach prawnych. Działalność rady pedagogicznej jest uregulowana w rozdziale trzecim „zarządzanie szkołami i placówkami publicznymi” ustawy – Prawo oświatowe. To założenie wydaje się zasadne, bowiem określone są tam zadania, odpowiedzialność i uprawnienia tego organu. Jego szczególną misję oraz **stanowiące i opiniujące kompetencje** podkreśla prawodawca, nadając – w formie delegacji ustawowej – uprawnienie do ustalenia regulaminu swojej działalności (art. 73 ust. 2 pr. oświat.). Ponadto – z jednej strony daje możliwość dookreślenia zadań tego organu w statucie szkoły, a z drugiej – nadaje uprawnienie do uchwalania zmian statutowych. Żaden

¹ *Słownik Języka Polskiego*, t. III, Warszawa 1981, s. 8.

inny organ szkoły takich kompetencji ustawowych nie posiada. Niewątpliwym argumentem przemawiającym za obowiązkiem współpracy stanowiącego (rada pedagogiczna) i wykonawczego organu szkoły (jej dyrektora) jest nominacja ustawowa dyrektora do wypełniania funkcji przewodniczącego rady pedagogicznej. Zadania obydwu organów – w świetle prawa – są spójne, bowiem mają zajmować się **planowaniem, realizacją i kontrolą** wykonania zadań dotyczących wypełniania funkcji dydaktyczno-wychowawczej, opiekuńczej i organizacyjnej przez szkołę czy placówkę.

Podstawę prawną funkcjonowania rady pedagogicznej stanowi ustawa – Prawo oświatowe oraz zapisy rozporządzeń. Zadania rady wymienione są w następujących aktach prawnych:

- ustawie – Prawo oświatowe,
- ustawie o systemie oświaty,
- ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe,
- Karcie Nauczyciela,
- ustawie o finansowaniu zadań oświatowych,
- przepisach wykonawczych do tych ustaw.

Ustawa – Prawo oświatowe przyznaje **radzie pedagogicznej** szerokie kompetencje w zakresie realizacji przez szkołę (placówkę) statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki. Wykładnia pojęcia zadań statutowych nie jest sprawą łatwą. Gdyby poprzestać na prostym odesłaniu do statutu, doszłoby do sformułowania tautologii: „zadaniem statutowym jest to, co jako zadanie szkoły (placówki) określa statut”². Wydaje się, że właściwość rady pedagogicznej jest znacznie szersza. Dotyczy wszystkich zadań, które z mocy ustawy – Prawo oświatowe powinna realizować szkoła (placówka) danego typu i rodzaju, a jej cele i zadania powinien określać statut (art. 98 ust. 1 pkt 4). Pomocna do interpretacji celów i zadań może okazać się treść art. 1 pr. oświat., gdzie wymienia się szereg celów i zadań systemu oświaty, które faktycznie są celami i zadaniami wszystkich jednostek organizacyjnych wymienionych

² M. Pilich (red.), A. Olszewski, *Prawo oświatowe oraz przepisy wprowadzające Komentarz*, Warszawa 2018, s. 411.

w art. 2. Z punktu widzenia funkcji wypełnianych przez radę pedagogiczną „można powiedzieć, że chodzi o organ umożliwiający pracownikom pedagogicznym (...) **współuczestnictwo w zarządzaniu** jednostką organizacyjną, w której są zatrudnieni”³. Nie umniejszając wartości żadnemu z organów szkoły, należy przyznać, że ma ona do spełnienia zadania najważniejsze.

Ważne!

Zgodnie z kompetencjami i uprawnieniami rada pedagogiczna: decyduje, zatwierdza, opiniuje, wyraża zgodę, analizuje, rozstrzyga, postanawia, wnioskuje, ustala.

W statucie szkoły opisane są organy szkoły, ich kompetencje oraz zasady współdziałania. Stosownie do zapisu art. 82 ust. 2 pr. oświat. rada pedagogiczna wykonuje również zadania rady szkoły, w przypadku gdy rada ta nie została w szkole lub placówce powołana. Rada pedagogiczna jest ciałem ustawodawczym w szkole. Jako organ współkierowniczy i uchwałodawczy jest ośrodkiem dyspozycyjnym, regulującym całość działalności szkoły, decydującym o różnorodnych sprawach organizacyjnych, kadrowych, finansowych oraz dokonującym kontroli tej działalności⁴.

Rada pedagogiczna jest organem kolegialnym, czyli zespołem o określonej strukturze osobowej, podejmującym rozstrzygnięcia w drodze uchwał, do czego niezbędne jest zastosowanie wyraźnych reguł demokratycznych, związanych choćby z trybem głosowania. Rada podejmuje uchwały zespołowo, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej członków. Oznacza to, że ostatecznie liczy się tylko zdanie większości członków zespołu (przy określonym kworum). Ustawowa definicja determinuje wprost zespołowe współdziałanie członków rady pedagogicznej oraz powołanie rady do wypełniania określonych zadań w życiu szkoły.

³ M. Pilich M (red.), A. Olszewski, *Prawo oświatowe...*, s. 3.

⁴ B. Kubiczek, *Autonomia szkoły. Jak ją tworzyć? Jak korzystać?*, Opole 2002, s. 145.

Małgorzata Dutka-Mucha – wicedyrektor Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli ds. Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie; były wizytator Kuratorium Oświaty; wieloletni dyrektor szkoły. Wykładowca na studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych i różnych formach doskonalenia kadry kierowniczej. Autorka i współautorka wielu publikacji m.in.: *Nadzór pedagogiczny w praktyce dyrektora szkoły*, *Meritum. Prawo oświatowe*, artykułów oraz licznych programów szkoleniowych z zakresu zarządzania oświatą.

Krzysztof Gawroński – były wizytator w Kuratorium Oświaty i Ministerstwie Edukacji Narodowej. Wykładowca na studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych i różnych formach doskonalenia kadry kierowniczej. Redaktor naukowy, autor i współautor wielu publikacji z zakresu zarządzania oświatą i prawa oświatowego, m.in.: *Dyrektor szkoły w procesie zarządzania oświatą*, *Potyczki prawne dyrektora szkoły*, *Meritum. Prawo oświatowe*, *Wzory dokumentów. Ustawa o systemie oświaty*, *Prawo oświatowe i przepisy wprowadzające*, *Wzory dokumentów. Ustawa Karta Nauczyciela i Kodeks pracy*.

Publikacja zawiera praktyczne informacje dotyczące organizacji pracy rady pedagogicznej. Szczegółowo zostały omówione zasady funkcjonowania rady pedagogicznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, m.in.:

- zadania dyrektora szkoły jako przewodniczącego rady,
- kompetencje stanowiące, opiniodawcze i uprawnienia rady pedagogicznej,
- dokumentowanie i protokołowanie zebrań rady.

Książka zawiera porady dla dyrektorów dotyczące sprawnego prowadzenia zebrań oraz pomysły na efektywną współpracę z zespołem rady pedagogicznej. Zamieszczono również wzory i przykłady dokumentów opracowanych w oparciu o najnowsze przepisy prawa m.in. regulamin działalności rady pedagogicznej.

Książka jest przeznaczona dla nauczycieli, dyrektorów i wicedyrektorów przedszkoli, szkół oraz placówek oświatowych. Może zainteresować również pracowników organów sprawujących nadzór pedagogiczny i organów prowadzących, a także studentów kierunku zarządzanie oświatą.

9788381872362 W01P01

ISBN 978-83-8187-236-2

9 788381 872362

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL